UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

D[omi]nica q[ua]rta post octauas epipha. Text[us] euang. Mat. ca. xiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

fuerūt ꝯterriti/⁊ pene animo alienati: vt
irruerēt in eū ⁊ nō modeſte ac lenit̄ ſugge/
rerēt/ſꝫ turbulēter ſuſcitarēt eū. vñ ſequit̄
(Et acceſſerūt ad eū ⁊ ſuſcitauerūt eū/ dicē
tes: Dñe ſalua nos: perimus) O veraces
diſcipuli ſaluatorē vobiſcū habetis: ⁊ ꝑicu
lū timetis. Uita vobiſcuꝫ eſt: ⁊ de morte
ſolliciti eſtis. Sꝫ rñdeāt: Paruuli ſumꝰ/
⁊ adhuc infirmi/ īdeoqꝫ timemꝰ. vñ ſequit̄
(Et dicit eis ieſus: Quid timidi eſtis mo/
dice fidei?) quaſi dicat: Si potentē me ſu
per terrā cognouiſtis: q̄re nō creditis ꝙ i
mari potēs ſum? Et ſi mors irrueret/ nō/
ne eā debuiſtis ꝯſtātiſſime ſuſtinere? Qui
modicū credit/ arguet̄: q̄ nihil credit ꝯtē
net̄. Hec Orige. Sed quō iſti fuerūt mo
dice fidei/ q̄ dixerūt: ſalua nos? Ad h̄ dicit̄
ſm ſctm̄ Tho. ſup Matt. ꝙ ſi habuiſſent
magnā fidē: ipi potuiſſent imperare mari
Uel ſm eundē ⁊ Chryſ. quia nō credide
runt ꝙ dormiēs poſſet ſaluare. Uñ etiaꝫ
ſm eundē Chryſ. ꝓpter hoc chr̄s non fe/
cit hoc ſignū p̄ſentibꝫ turbis: ne accuſaren
tur diſcipuli modice fidei: ſed ſeorſum vo
luit eos arguere ⁊ emendare.

Allegorice hic ſm Hiero. ſignificat̄ ꝙ
eccl'ia fluctuāte chr̄s quieſcit ⁊ dormit: pa
tientiā noſtrā ⁊ impiorꝝ pniam expectās:
vt dr̄ Orige. Excitat̄ aūt ad ſuccurrendū
oratōis ſancte clamoribꝫ ſanctis paſtoribꝫ
orantibꝫ ꝓ grege cōmiſſo.

Moraliter vero ſignificat̄ ꝙ exiſtētibꝫ no
bis in naui pnie ⁊ flante vento tētationuꝫ
ſubtrahit̄ nobis auxiliū diuinū: nō q̄dē vt
ſubmergamur: ſed vt timeamꝰ ſubmergi:
⁊ tūc debemꝰ chr̄m excitare clamoribꝫ cor
dis. Augꝰ. Excita chr̄m in corde tuo: vi/
gilet fides tua: tranq̄llet̄ ꝯſcia tua: ⁊ libe/
rabit̄ nauis tua. Hec ille. Sciendū eſt
tñ ꝙ chr̄s ſeu deꝰ alicubi ſemꝑ dormit: ſcꝫ
in inferno: q̄r damnatos ꝑpetue obliuiōi
tradidit/ nullo mō eos liberando. alicubi
vero ſꝑ vigilat. i. i celo: q̄r om̄e ſctōꝝ deſide
riū ſtatim q̄etat. alicubi vero qñqꝫ dormit ⁊
qñqꝫ vigilat: vt i vita p̄nti: vbi vigilat ſer
uos ſuos a tētatōibꝫ cuſtodiēdo. Pſ. Ec/
ce nō dormitabit neqꝫ ⁊c̄. Et dormit/ eos
tribulatiōibꝫ exponēdo. ideoqꝫ dicit idē ꝓ
pheta: Exurge quare obdormis dñe.

Quātū ad tertiū litteral'r ſciendū eſt ꝙ
chr̄s viſa oportunitate ꝑpetrādi miracu/
lū/ voluit oñdere potentiā ſuā: ideo ſequit̄
(Tūc ſurgēs imperauit ventis ⁊ mari) Tē
peſtas ei ſeu inquietudo maris cauſat̄ vt
plurimū effectiue a vētis: material'r autē
ab aquis: ideo vtriſqꝫ imperauit. Et iſtō im
periū ſeu p̄ceptū nō fuit factū vocaliter ꝓ
pter ipa elemēta inſenſibilia: ſed ꝓpter ipos
hoies aſtātes: vt. ſ. ꝑ hoc ꝑciperēt ꝙ eius
virtute ⁊ imperio q̄euit mare. (Et facta eſt
tranq̄llitas magna) . ſ. ſtatim ſm Chryſ.
Et in hoc apparuit miraculū: quia vt idē
dicit/ cū mare q̄etat̄ naturaliter: nō ſtatim
efficit̄ quietū (Porro hoies mirati ſūt di/
cētes) Iſti hoies ſm Orige. nō erāt diſci
puli ſed naute. Nā diſcipuli ꝓpter honorē
dñi nullibi appellant̄ hoies: ſꝫ diſcipuli vl̄
apl'i. Si tñ vt ait Hiero. q̄s velit ꝯtēdere
eos fuiſſe diſcipl'os: Dicēdū eſt ꝙ recte di
cti ſūt hoies: q̄r needū nouerāt potētiā ſal
uatoris (Qualis eſt hic.) Ut dicit Gloſa
Chryſ. ponit talē textum: Qualis eſt hic
hō? Somnꝰ enī ⁊ figura monſtrabāt ho/
minē: ſꝫ mare ⁊ tranq̄llitas deū arguebāt
Nō aūt vt ait Orige. interrogādo dicūt:
q̄lis eſt hic: ſꝫ aſſerētes ꝙ talis ſit. (Quia
mare ⁊ venti obediūt ei)

Allegorice ſignificat̄ ꝙ nauis eccl'ie cō
turbat̄: ſꝫ nō ſubmergit̄: ⁊ ceſſant vēti ꝑſe
cutionū ⁊ hereſum: chriſto deijciēte tyrā/
nos ⁊ hereticos: ⁊ ꝙ vſqꝫ in finē durabit.
De hoc vide dñica. x. poſt feſtū trinitatis

Moral'r ſignificat̄ ꝙ tētatis clamātibꝫ
ad deū fit tranquillitas mentis. Tob. iij
Poſt tēpeſtatē tranq̄llū facis: ⁊ poſt fletū ⁊
lachrymas ꝯſolationē inducis. Eſt tñ no
tandū ꝙ Allegorice ſm Rab. iſta nauicula
ſignat crucē: quā chr̄s aſcendit. ⁊ facta eſt
turbatio in morte eiꝰ: ſꝫ ꝑ reſurrectiōem
excitatꝰ/ hoc deſiderātibꝫ diſcipulis q̄eta
uit oīa. Uñ cātat eccl'ia: Claro paſchali
gaudio/ ſol mūdo nitet radio: cū chr̄m iā
apl'i viſu cernūt corporeo.

Dñica q̄rta poſt octauas epi/pha. Textꝰ euang. Matt. ca. xiij

ſ Imile factū eſt regnū
celorū homini qui ſe/
minauit bonū ſemen
in agro ſuo. Cum aūt

dormirēt hoīes: venit inimic⁹ eius [illegible]ſeminauit zizania in medio tritici: ⁊ abijt. Cū autez creuiſſet herba ⁊ fructū feciſſet tūc apparuerūt ⁊ zizania. Accedentes autē ſerui patriſfamilias: dixerunt ei: Domine: nonne bonū ſemē ſemiaſti ī agro tuo: Unde ergo habz zizania: Et ait illis. Inimicus homo hec fecit. Serui autez dixerunt ei: Viſimus et colligimus ea: Et ait: Nō: ne forte colligētes zizania eradicetz ſimul cū eis ⁊ triticū: Sinite vtraqꝫ creſcere vſqꝫ ad meſſem: ⁊ in tpe meſſis dicam meſſorib⁹. Colligite primum zizania ⁊ alligate ea in faſciculos ad cōburendū: Triticū aūt cōgregate in horreū meū.

ſ **Jmile eſt regnum** celoꝝ homini q ſeminauit bonū ſemen in agro ſuo) Mat. xiij. In pſenti euangelio tangunt tria pūcta: q ſūt: Semina ſeminatio Semina interrogatio: Semia ꝯgregatio

Quantū ad pmū ſciendū eſt: ꝙ totum iſtud euangeliū eſt parabolicū: vñ ſenſus litteralis nō eſt ille quē voces exꝓmūt ꝓprie: ſed quē improprie. Nō eñ hic ꝑ meſſores intelligunt aliqui hoīes incidentes meſſem falcib⁹: ſed meſſores ſignificāt improprie ⁊ metaphorice angelos: ⁊ hoc ad litterā iuxta notata in ꝑncipio hui⁹ opis. Sciendū eſt etiā ex ſancto Thoma ſuper Matth. ca. iij. ꝙ regnū celoꝝ ſiue regnuz dei in ſcptura ſumit qttuor modis. Quādoqꝫ eñ regnū celoꝝ dicit ꝓprie ſocietas ſanctoꝝ in patria: vt Matth. viij. Recūbēt cū Abraā Iſaac ⁊ Jacob in regno celoꝝ. Et ſcdo ipē chrīs habitās in nobis ꝑ grām. Luc. xvij. Regnū dei intra nos eſt Et dicit regnū celoꝝ quia ꝑ gratiaz qua nos inhabitat: inchoat in nobis via celeſtis regni: ⁊ in nobis quandā participationē illius glorie facit: illuminādo intellectum ꝑ fidē ⁊ ꝑ amorē inflammādo affectum. Gloria eñ illa conſiſtit in cognoſcēdo ⁊ amando deū. Tertio dicit regnū dei ſcriptura ſacra: ſicut Matt. xxij. dicit chriſt⁹ iudeis: Auferet a vobis regnū dei. i. ſacra ſcriptura que dicitur regnum: quia lectio eius ducit ad regnū. Quarto eccleſia militās: vt Matth. xiij. Simile eſt regnum celoꝝ ſagene miſſe in mare. Et dicitur regnum celoꝝ: quia ad modum celeſtis eccl'ie eſt ordinata vt in ea ꝑ ſuperiores illum inent inferiores. Item qꝛ in ea regnat rex celeſtis ꝑ vicariū ſuū. Itē qꝛ in ea ſola eſt via veniendi ad celeſte regnuz Dicitur ergo (Dixit Jeſus diſcipulis ſuis parabolam hanc) Parabola ſm Hieronymū. eſt rex in natura diſcordantiū: ſub aliqua ſimilitudine facta cōparatio. Vñ volunt aliq ꝙ ſm hoc eſſet parabolica locutio: quotiens res diuerſe genere cōparantur ⁊ aſſimilantur: vt cum dicitur Joan. iij. Sicut Moyſes exaltauit ſerpentē in deſerto: ita exaltari oportet filiū hominis. Proprie tamē parabola videtur eſſe hiſtoria ficta ad aliud ſignificandum trāſſumptiue: ſiue aliquādo fuerit aliquid tale in natura ſiue non: vt cum dicitur Lucē viij. Exijt qui ſeminat ſeminare ſemē ſuū Unde dicitur parabola iuxta ſententiam a para qꝺ eſt iuxta: ⁊ bole ſententia. Non enim parabole ſenſus eſt id quod voces ꝓtendunt ꝓprie: ſed eſt id qꝺ iuxta eſt: qſi ſecundariū ⁊ tranſſumptiuū ſignificatum

Eſt autem notandum ſm Origenem ꝙ parabola eſt ſilitudo ſumpta a re quaz eſſe vel fuiſſe non eſt neceſſe: ſed tamē eſt poſſibile. Enigma vero ſumitur a re que nec fuit nec potuit eſſe: ſicut cum dicit Judicum ca. ix. ꝙ ligna iuerunt vt inungerēt ſibi regem. Exemplū autem videtur ſumptum a re que vere eſt vel fuit. Similitudo autē eſt quoddā omnib⁹ iſtis cōmune Loquebatur autem dominus in parabolis ſm ſctm̄ Tho. vbi ſupra. Primo vt ſacra infidelib⁹ celarent: ⁊ ꝯſequenter nō irriderent. Juxta illud Matthei. vij. Non mittatꝫ margaritas veſtras ante porcos Secundo vt rudes facilius addiſcerēt ⁊ retinerent ſpiritualia. Et poteſt addi tertio: quia in Paleſtina vbi predicabat: ita

erat ꝯſuetū ſm Hiero. ad ſuccurrēdū memorie. Et q̄rto ſm Theo. vt attētiores faceret hoīes ex auiditate intelligēdi occulta ꝛ parabolaꝝ ſignificata. Sed ꝯ. Nā ſecunda rō ſcti Tho. videt̄ deſtruere p̄mā. Non eniꝫ eſt poſſibile ꝙ ꝑ eandem ſniam doceat̄ rudis: ꝛ ꝟitas celet̄ aſtuto. Ad h̄ dicere videt̄ Gorra ꝙ iō indignis celat̄ veritas in parabola: q꞉ ea audita non curāt ſenſum inueſtigare: vel ab alio edoceri: ſic̄ boni. Vn̄ iſti ad veritatē ꝑueniunt interius vel exterius edocti: et hoc frequenter. (Sīle eſt regnū celoꝝ).i. fili⁹ dei ſm Remigiū. (hoī q̄ ſeminauit bonū ſemen i agro ſuo) Nam ip̄e chr̄s in agro ſuo.i. mundo: vt ip̄emet exponit: ſeu eccl̄ia militāti exculta ei⁹ labore ꝛ ſanguīe (ſeminauit) ꝑ p̄dicationē ſuā ꝛ aplo̅ꝝ (bonū ſemen).i. doctrinā ꝛ fidē catholicā. Deinde tāgit̄ alia ſeminatio/ cuꝫ d̄r (Cum aūt dormirēt homines).i. negligēti⁹ agerēt p̄lati ſm Aug. de ꝯſen. euang. Cū aūt tria ſint hoīm genera: q̄bꝫ dormire ꝑiculoſum eſt.ſ. paſtoꝝ gubnatoꝝ nauiū ꝛ ianitoꝝ: p̄lati ſūt dn̄ici gregis paſtores. nauis eccl̄ie gubernatores: ꝛ vrbis eccl̄ie ianitores: que ab hoſtibꝫ.i. a malignis ſpiritibꝫ obſeſſa eſt. Vl̄ cū dormirēt.i. mortui eſſent/ hoīes.i. chr̄s ꝛ apl̄i: q̄ ſeminauerūt (Venit inimic⁹ ei⁹).i. diabolus: q̄ venit ad ſeminandū. Sed contra: q꞉ diabol⁹ ſi eſt inimicus dei odit deum: ḡ odit bonū. Ad hoc d̄r ꝙ deus in ſe odiri non pōt: cum ſit bonitas nihil de malo hn̄s. Vn̄ videns deum clare non p̄t illum odire. In ſuis tn̄ effectibꝫ de⁹ odio hr̄ ꝑ accidens: puta in ſua iuſta punitiōe: ita ꝙ deus odit̄ vt punitor. Hec ē doctrina ſancti Tho. ſup Mat. viij. et iiij. diſtin. l. ſubtiliter tn̄ hanc materiā habes a cap̄. j di. j. q. iij. (Et ſupſeminauit zizaniā.i. loliū qđ ſīle eſt tritico. Per zizania ſm Aug. d̄ ꝯſenſu euange. duo poſſum⁹ intelligere.ſ. hereticos vel hereſes: ꝛ ſcandala vel male viuentes chr̄ianos. Sed contra: q꞉ hereſes ſeminate ſunt etiam viuentibꝫ apl̄is: vt patꝫ. j. Joā. ij. Nunc inq̄t antichr̄i multi facti ſunt. Non ḡ poſt dormitionē eorum. Ad hoc d̄r ꝙ ꝑ maiori parte fuerūt ſeminate poſt aplo̅ꝝ morteꝫ (in medio tritici).i. in medio fidelium Non eñ curat diabolus ꝙ ſint heretici intra infideles: q꞉ oīno poſſidet illos omnes (Et abijt).i. occult⁹ factus eſt ſm Aug. Transfigurat eñ ſe in angelū lucꝭ. ij. Coꝝ. xj. ꝛ ſub ſpecie ꝟitatꝭ ac deuotionis: ſeminat ꝛ fouet hereſes et ꝑfidiam (Cum aūt creuiſſet herba et fructum feciſſet: tunc apparuerunt ꝛ zizania) quia ſm aliq̄s cum fides catholica vel fideles catholici ꝑ orbem cepiſſent multiplicari: tunc hereſes que latuerant ſimul apparuerunt. Vl̄ aliter ſm Chryſ. In p̄ncipio eñ heretici obumbrāt ſeipos: cū autem acceperint libertatē ꝛ ſmonē aliq̄s cū eis participauerit/ tunc venenū effundūt. Hec ille. Et intēdit Chryſ. vt ſctūs Thomas ſup Matth. declarat/ ꝙ per herbam intelligunt̄ zizania/ ſiue heretici i p̄ncipio ſuo. Tunc eñ non apparēt: q꞉ a p̄ncipio p̄dicant aliq̄ bona laicis: ꝛ poſtmodū p̄dicant aliq̄ mala de clericis: que laici libenter audiunt: ꝛ eos auertūt a dilectiōe clericoꝝ. ꝛ per conſequens eccl̄ie: ꝛ tunc aperiunt doctrinam ſuā: que ē venenū. Aug. aūt de ꝯſen. euang. ꝑ herbam accipit triticum in p̄ncipio ſuo. Homo eñ paruus eſt in p̄ncipio ꝛ non diſcernit: ſed cum ceperit ſpūalis eſſe diſcernit q̄cq̄d legerit vl̄ audierit dijudicando inter veꝝ ꝛ falſum.

Moraliter iſte ager eſt mundus: i quo deus ſeminauit in p̄mis ſuppoſitis ſciam: innocentiā ꝛ felicē vitā. Diabol⁹ aūt ſupinduxit ſeminādo ignorantiā/ culpam ꝛ miſeriā. Sed chr̄s tanq̄ celeſtꝭ agricola de celo attulit ſemina tria ꝯtraria.ſ. ſciam: gratiam ꝛ glīaꝫ. Joan. j. Vidimus glīaꝫ ei⁹: ecce tertiū. plenum gr̄e: ecce ſcđm. ꝛ veritatis: ecce p̄mū. Vel ager eſt anima nr̄a: in qua chr̄s ſeminauit ſemen optimū in baptiſmo: quia ſeminauit gr̄am et ꝟtutes: q̄ ꝑducunt fructus bonoꝝ opeꝝ. Sed diabolus ſuggerendo ſupſeminat zizania.i. lolium: qđ ſignificat omne pctm̄. Nam om̄e pctm̄ tanq̄ lolium facit animā ſomnolentam ꝛ pigram. Precipue ꝟo ſignificat ſuꝑbiam: auariciam: ꝛ luxuriam: q꞉ zizania habent vim ventoſam vt ſupbi ad aſcendendū: ꝛ acutā vt auari ad decipiēdū: ꝛ venenoſam vt luxurioſi ad inficiēdū. Et iſta ſeminat̄ dormientibꝫ hominibꝫ.i. p̄latꝭ et parētibꝫ ꝛ maioribꝫ ꝛ intellectu ꝛ volūtate

Et amarēt cū creuerit herba .i. in etate ꝑ
fecta: vel hō cepit eſſe ſui dn̄s: nō aūt i pu
erili. Uel tercio iſte ager eſt q̄libꝫ ſeruus
dei: ꝛ habet tres ꝑtes: q̄ tangunt̃ figuralr̃
Joſue .xv. ſ. terrā auſtralē ꝛ arentē .i. cor-
pus mortificatū ꝛ purificatū obſcenis hu
moribꝫ: ꝛ irriguū inferiꝰ .i. aīaꝫ afflictam ꝛ
emittētē lachrymas doloris: ꝛ irriguū ſu
perius .i. ſpm̄ ſiue ſuꝑiorē aīe partē emit-
tentē lachrymas celeſtꝭ ꝯſolatiōis. In ta
li agro pullulat bonū ſemen: ꝛ germinat li
liū caſtitatis in parte arida: ꝛ roſa patien-
tie in parte īferiꝰ irrigua: ꝛ viola ſuꝑne cō
templationis in parte vltima. Sed dia-
bolus nitit̃ iſta ſuffocare: ꝛ plantare vl' ſe-
minare ꝯtraria. Quantū ad ſcōm lr̃ali
ter ſciendū eſt ꝙ ſemꝑ boni hn̄t zelum dei
ꝯ pctā ꝛ vicia: ꝛ h̄ innuit̃ cum ſubdit̃: (Et
accedentes ſerui prīſfamilias dixerunt ei:
Dn̄e: nonne bonū ſemen ſeminaſti i agro
tuo: vnde ergo habꝫ zizania:) Sic dic̄ Aug.
de ꝯſen. euang. ꝯuenientiꝰ ꝑ iſtos ſuos in-
telligunt̃ homines ſcti: q̄ angeli: qꝛ nullꝰ
facile audebit dicere angelos neſciuiſſe q̄s
ſuꝑſeminauerit zizania. Accedunt aūt iu-
ſti ſm̄ Remi. ad patrēfamilias .i. deū: nō
corꝑe: ſed corde ꝛ mentis deſiderio. Pres
eni antiq̄ eccl'ie ꝑmitiue admirātes ꝑfidiā
hereſum inſurgentiū: ad deuꝫ acceſſerūt:
ꝑ orōnem inq̄rentes vnde ager hr̄et ziza-
nia .i. que eſſet hereſum cauſa. Et fuit eis
diuinitꝰ reuelatū vel inſpiratū ꝙ hoc erat
diabolicū opus deo ꝑmittente. Un̄ ſequi
tur (Et ait illis: Inimicꝰ hō h̄ fecit) .i. dia
bolꝰ ſm̄ Hiero. Aug. Chryſ. ꝛ alios. Di
cit̃ aūt inimicꝰ ſm̄ Chryſ. ꝓpt' iacturā quā
infert hoibꝫ. Uexatio eni diaboli aduerſꝰ
nos eſt. Principiū aūt vexationis factū ē
non ab inimicicia q̄ eſt ad nos: ſꝫ q̄ eſt ad
deum. Hec ille. Scōo etiā qꝛ ꝑmā inimi
ciciā int̃ nos ꝛ deū fecit. Dicit̃ aūt diabo-
lus hō nō rōne corꝑis: ſed rōne mentꝭ: i q̄
cū ſpiritibꝫ ꝯuenit hō: ꝛ ſcōo qꝛ ꝑmas ini
micicias voce hūana vt credit̃ exꝑſſit. et
tertio ab hoie deuicto dicit̃ hō ſm̄ aliq̄s:
vt ab africa ſcipio africanꝰ dictꝰ ē. Uel q̄r
to ꝓpt' vnitatē mēbroꝝ ꝛ capitis. Sic eni
hō malꝰ ꝛ diaboli mēbra noie diaboli ap-
pellant̃: Joā. vj. Unꝰ ex vobis diabolꝰ ē.
Et ſilr̃ mēbra chr̄i nomie chr̄i Ps̄. Noli-
te tangere chriſtos meos: ita ecōuerſo ca
put aſſumit ꝑſonā mēbroꝝ Act. ix. Sau-
le ſaule q̄d me ꝑſeq̄ris: Et aliq̄n noiat̃ eo
rum noie vt hic. Sequit̃ aūt ſcōa inter-
rogatio: Pro cuiꝰ intellectu ſciendū eſt ex
doctrina ſcti Tho. ij. ij. q. xj. ꝙ heretici q̄n
tum in ipis eſt nō ſunt ab eccl'ia tolerādi:
ſed merent̃ mori: qꝛ peius eſt aīaꝫ ꝑimere
q̄ falſare pecuniā: q̄ ſubuenit̃ vite corpa-
li. Sed tn̄ lꝫ ipi mortē mereant̃: eccl'iam
tn̄ decet eē miſericordem. Et iō admonet
eos ſemel ꝛ ſcōo ꝓbis: deinde reſecat pu-
trida mēbra corporis myſtici: excōicādo
eos vel relinq̄ndo brachio ſeculari. Iterū
ſciendū ē ex eodē ibidē. q. lxiiij. ꝙ licitū eſt
ad bonū cōitatꝭ occidere pctōres: q̄n h̄ ſi-
ne bonoꝝ ꝑiculo fieri pōt. Qn̄ aūt ſine pi-
culo bonoꝝ id fieri neq̄t: ſecꝰ eſt. Sic autē
dicit Aug. in li. de ꝯſen. euan. cū ſui dei vi
dent iſta ex diabolica fraude ꝓcedere ad-
uerſus quē ſe ꝑficere ñ poſſe cernūt: ſubo-
riri pōt in eis voluntas exterminādi hu-
iuſmodi hoies malos: ſed an facere debe-
ant vel nō facere: iuſticiā dei ꝯſulūt. vn̄
ſubdit̃ (Serui aūt dixerūt ei) ꝑ orōnē q̄rē-
tes diuinū ꝯſiliū. (Uis imꝰ ꝛ colligimus
ea) ſeꝑando iſtos hoies a fidelibꝫ ꝑ excōica
tionē: ꝛ tandē ſeculari ꝑtāti relinq̄ndo ex-
terminādos ꝑ mortē corꝑalē (Et ait: nō.)
Et h̄ nō dicit ꝓpterea ꝙ ipi mali hoc mere
ant̃: ſꝫ ꝓpter bonos p̄ntes aut futuros: iō
ſubdit̃ (Ne forte colligētes zizania eradi-
cetꝭ ſimul et triticū) .i. ſeruos dei: q̄ ad inſtar
tritici hn̄t exteriꝰ ruborē ꝑ charitatē ad ꝓ
ximū: ꝛ interiꝰ candorē ꝑ puritatē que ha
bet̃ ad deū: ꝛ tāq̄ panis triticeꝰ. mille ci-
bis cōmixti: mille tribuet ſaporeſ: qꝛ ſciūt
gaudere cū gaudētibꝫ ꝛ flere cū flentibus:
Ro. xij. Un̄ ꝛ de ſe Paulꝰ dicit. j. Co. ix.
oibꝫ oia factꝰ ſum. Ubi aduertendū ē ſm̄
Aug. li. de ꝯſen. euan. ꝛ alios q̄ttuor eē cau
ſas ꝙ mali nō debeāt ꝓpt' bonos eradica-
ri. Prima: qꝛ ꝑ malos excitant̃ boni ad ꝑ
dicandū ꝛ ſcribendū ꝛ orandū. Un̄ q̄ ma-
los eradicaret: eradicaret etiā triticum .i.
multa bōa oꝑa: q̄ ſi nō fuiſſent heretici: fa-
cta nō fuiſſent. Un̄ .j. Co. xj. Oportet he-
reſes eſſe: vt q̄ ꝓbati ſunt: manifeſti fiant
in vobis. Secūda: quia qui modo eſt ma
lus: cras erit bonus. Un̄ ſi occiſus fuiſſet

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Paulus:nõ haberemus rumenta epl'aꝝ
eius:necꝫ ipm Paulũ qui in triticũ ꝯuer
ſus eſt.He rõnes ſunt Augu.Et ſcõa eſt
etiã Hiero.qui ait:Datur locus pnie:et
monemur ne cito amputemus frẽm:quia
fieri põt vt ille q̃ hodie noxio damnatus
eſt dogmate:cras reſipiſcat ⁊ incipiat de-
fendere veritatem.Hec ille.Tertia eſt rõ
ſancti Tho.ſup Matth.qꝛ aliqui videnť
mali ⁊ nõ ſunt:quos ſi velles ſtatim euel-
lere/mltos bonos extirpares.j.Coꝝ.iiij.
Nolite ante tp̃s iudicare.Quarta ratio
eiuſdẽ:qꝛ aliquãdo mali ſunt magne pote
ſtatis:ideo ſi excludanť/multos ſecũ tra-
hunt:⁊ cũ illis malis multi boni pereunt
Vñ dicit glo.Aug.ꝙ nec multitudo nec
p̃nceps debet excõicari.

Moraliter ſciendũ eſt ꝙ p̃ter cauſam
zizanioꝝ hic aſſignatã ſunt alie q̃bꝫ inſtru
mentaliter vtiť inimicus homo.Naſcunť
ẽm ex cultoꝝ negligẽtia.i.deſidia p̃latoꝝ
vt etiã hic dñs innuit.Et ex aeris corru-
ptela:q̃ ſignificat maloꝝ ſocietatẽ:q̃ vbi-
cꝫ eſt dãnoſa:qꝛ i celo ſocietas luciferi fu
it aliȷ̃s angelis malis occaſio ruine:vt pꝫ
j.ꝑ.q.lxiij.ar.viij.⁊ in inferno ſocietas de
monũ facit horrorẽ:⁊ ꝓpinquoꝝ facit dolo
rẽ:⁊ oim general'r facit ſtuporẽ:⁊ in mun
do ſocietas maloꝝ corrũpit.Et tertio na
ſcũť ex terre malicia:qꝛ ẜm ſctm̃ Tho.nõ
oĩa pctã ex demonibꝫ imediate naſcunť:ni
ſi ꝓ q̃nto ſubuerterũt Adã ⁊ ſtatũ innocẽ-
tie:ſed aliq̃n ꝓueniũt ex ꝓpriȷ̃s inclinatio-
nibꝫ ⁊ paſſiõibꝫ.Igiť ſancti paſtores ⁊ p̃-
lati q̃n vidẽt talia pullulare in ſubditoꝝ
cordibꝫ:zelo accẽſi correptõis q̃rũt a deo
an debeãt talia vicia corrigere:⁊ de⁹ inſpi
rat ꝙ aliq̃n non vult ꝙ corriganť:q̃n.ſ.ex
correptiõe ſecuturꝫ eſt maius incõueniẽs.
Vñ oportꝫ obſeruare tempus oportunũ
correptiõi ⁊ etiã correctiõi.

Quãtũ ad tertiũ litteraliter ſciẽdũ eſt
ꝙ ne aliq̃s crederet vicia deo placere:⁊ cõ
ſequẽter remanere impunita:ſubiungitur
(Sinite vtracꝫ creſcere).ſ.bonos ⁊ malos
(vſcꝫ ad meſſem).i.finẽ mũdi:vt dr̃ Augu
ſtinus. Sꝫ hic eſt queſtio quã Hiero.
mouet:qꝛ iſta videnť eſſe ꝯtra illud/Au-
ferte malũ de medio veſtri.Ad h̃ dic ipe
ꝙ deus loquiť q̃n res bene nõ poſſunt diſ
cerni:qꝛ tũc ad iudiciũ diuinũ refugiť.Nã
loliũ ⁊ triticũ in herba ſimilia ſunt non in
meſſe.Nico.aũt de Ly.dicit ꝙ hoc iõ di-
ciť.qꝛ in caſu nõ ſunt occidẽdi mali:puta
ſi timeať ſciſma:aut occiſio fideliũ ab eo-
rum fautoribꝫ q̃buis ceſſantibꝫ his ſint de
medio auferẽdi.Vel hoc diciť ẜm eundẽ
qꝛ q̃ntũcũcꝫ eccl'ia ꝓſequať hereticos:ta-
men vſcꝫ ad diem iudicij deus vult ꝑmit
tere aliquos eſſe hereticos i eccl'ia.Chry-
ſo.aũt dicit ꝙ ſunt auferendi inq̃ntũ ſtu-
dia ⁊ ſynodos ⁊ p̃dicatiões eoꝝ diſſipare
oportet:ſed tñ hic ꝓhibemur eos occidẽ-
re:qꝛ multa mala ſequunť.Aug⁹ ꝟo ali-
quãdo ſenſit nõ eſſe hereticos occidẽdos
vel cõpellẽdos ad fidẽ:ſed poſt mutauit
opinionẽ:vt ipe in quadã epl'a dicit:eo ꝙ
vidit plerũcꝫ meliores fuiſſe eos q̃ voca-
ti fuerãt coacte:vt de Paulo patet.vñ ſen
tit eos plectẽdos niſi maius malũ timeať
vt hic innuit dñs.Et reuerã iſta etiã fuit
opinio Chryſ.ſi quis recte ꝯſideret (Et i
tempore meſſis).i.iudicij.Iſtud ẽm pre-
ſens tp̃s eſt ſeminationis cũ labore:ſed il
lud erit ꝯgregatiõis cũ exultatione q̃ ad
bonos dũtaxat.Ps.Euntes ibant ⁊ fle-
bãt ⁊c̃.(Dicã meſſoribꝫ).i.angelis:(colli
gite p̃mũ zizania).i.ſepate malos de me-
dio iuſtoꝝ.Exibũt ẽm angeli ⁊ ſeparabũt
malos de medio iuſtoꝝ:Matth.xiij.No
ta p̃mũ:qꝛ antecꝫ ſancti aſcendãt in celũ
dabiť ſentẽtia ꝯtra reprobos:vt pꝫ Mat
thei.xxv.Vel ideo p̃mũ:qꝛ diſcernentur
iniqui a bonis:vel ẜm ſitũ vel ẜm manife-
ſtationẽ iniquitatũ:vel vtrocꝫ modo an-
tecꝫ triticũ.i.iuſti/cõgregenť in horreũ vi
te eterne(Et alligate ea i faſciculos) vt ẜꝫ
varietatẽ criminũ ſit varietas tormẽtoꝝ
ẜm Augu.(ad cõburendũ)in inferno:ẜm
Hiero.Et hec eſt p̃ma ꝯgregatio.Secũ
da ꝟo notatur cũ diciť:(Triticũ aũt:).i.fi-
deles iuſtos:(cõgregate in horreũ meũ)
id eſt in vitã eternã:vbi meſſis ⁊ triticum
iam nõ exponunť grandini tribulationũ
aut vento vrenti tentationũ aut rapinis
demonioꝝ. Sꝫ notãdũ eſt ꝙ ad meſſo-
res iſtos (vt colligiť ex preſenti euãgelio)
tria ſpectãt:ſcilicꝫ primo meſſio:que eſt in
ſeparatõe maloꝝ a terrenis ac tẽporalibꝫ
bonis:que dilexerũt tantũ ẜm Aug.vt ea

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

fecerunt mēbra sua: ideoq̃ tūc sic dolebūt sicut homo in abscisiōe mēbroꝝ. Et scd̃o collectio: que erit in segregatiōe maloꝝ a bonis. Et tertio alligatio: q̄ erit in associatione reproboꝝ ad reprobos ⁊ ad spūs malignos in inferno. Grego. Sicut in domo pr̄is mansiōes multe sunt ꝓ diuersitate virtutis: sic dānatos diuerso supplicio gehēne igni subijcit disparitas criminis.

Moraliter lꝫ deus in nobis modo cuꝫ bonis nostris tolleret multa mala: tamē nō ꝓpus ꝯgregabimur in horreū vite eterne q̄ȝ zizania .i. venialia / cōburant in purgatorio: ⁊ sil'r mortalia de q̄bꝰ habuimus ꝯtritionē sine plena satisfactiōe. Quō autē remittant venialia post mortē: vide scm̄ Tho. iiij. di. xvj. ⁊. iij. p. q. lxxxvij.

Dominica i Septuagesima

Textus euāgelij Matth. ca. xx.

ſ Imile est regnū celorū hoī patrifamilias quiexijt primo mane cōducere operarios in vineā suam. Conuentōe aūt facta cum operarijs ex denario diurno misit eos in vineā suaꝫ. Et egressus circa horā tertiam vidit alios stantes in foro ociosos ⁊ illis dixit: Ite ⁊ vos in vineā meā: ⁊ qd̓ iustum fuerit dabo vobis. Illi aūt abierūt. Iterum autē exijt circa sextā ⁊ nonam horā ⁊ fecit similiter. Circa vndecimā vero exijt ⁊ inuenit alios stantes ⁊ dicit eis: q̄d hic statis tota die ociosi: Dicūt ei: Quia nemo nos cōduxit. Dicit illis. Ite ⁊ vos in vineā meā. Cum sero autē factum esset dicit dominus vinee procuratori suo. Voca operarios ⁊ redde illis mercedē: incipiēs a nouissimis vsq̃ ad primos. Cuꝫ venissent ergo q̄ circa vndecimā horā venerant acceperūt singulos denarios. Venientes āt ⁊ primi arbitrati sūt q̄ plꝰ essent accepturi. acceperunt autē ⁊ ipsi singulos denarios. Et accipientes murmurabāt aduersus patrēfamilias dicētes. Hi nouissimi vna hora fecerūt: ⁊ pares illos nobis fecisti: q̄ portauimꝰ pondus diei ⁊ estus. At ille r̄ndens vni eoꝝ dixit. Amice non facio tibi iniuriam: nōne ex denario cōuenisti mecum: Tolle quod tuū est ⁊ vade. Volo aūt ⁊ huic nouissimo dare sicut ⁊ tibi. Aut nō licet mihi facere quod volo: An oculus tuꝰ nequā est: quia ego bonus sum: Sic erunt nouissimi primi et primi nouissimi. Multi em̄ sunt vocati: pauci vero electi.

ſ Imile est regnum celoꝝ hoī patrifamilias / qui exijt p̄mo mane ⁊c̄. (Mat. xx. In p̄senti euangelio tangunt tria puncta: q̄ sūt / Vocatio / remuneratio murmuratio. Quātū ad p̄mū l'ral'r sciēdū est q̄ istud euangeliū est ꝑabolicū: ⁊ iō sensus l'ralis nō est quē voces p̄tēdūt ꝓpe sed quē transsumptiue. Et q̄ eadē dictio trāssumptiue mltra significare pt: vtputa sero mortē hois ⁊ tp̄s gr̄e: iō mltas expositiōes l'rales assignāt sc̄ti huiꝰ parabole: quas oēs ꝓsequemur. Dicit ergo) Simile est regnū celoꝝ) .i. statꝰ christianitatꝭ vel eccl'ie militātis. Quot modis āt dicat regnū celoꝝ / vide s̄. dn̄ica. iiij. post octauas epi. (hoi patrifamilias) Iste est deꝰ: cuiꝰ domus est mundus: in q̄ s'm Chrys. tres habet familias: celestiū: terrestriū ⁊ infernoꝝ. Prima est filioꝝ: scd̓a militū: tertia incarceratoꝝ (qui exijt) Deus nō exit mutando locū: q̄ vbiq̃ est: cum vbiq̃ operet' ꝯseruādo res ꝯditas: sed exit operādo nouos effectꝰ. Vn̄ d̓r venisse in mūdū qn̄ assūpsit carnē ⁊ ad hoiem venire d̓r qn̄ nouiter in eo opat' ⁊ ifundit charitatꝭ amo-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN